

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Jaroslavy Skoumalové a soudců Mgr. Petra Sedláka, Ph.D. a Mgr. Petra Šebka v právní věci žalobce: **Správa železniční dopravní cesty, státní organizace**, se sídlem Dlážďená 1003/7, Praha 1, proti žalovanému: **Krajský úřad Zlínského kraje, odbor životního prostředí a zemědělství**, oddělení ochrany přírody a krajiny, se sídlem třída Tomáše Bati 21, Zlín, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 10. 2013, č. j. KUZL 38413/2013, sp. zn. KUSP 38413/2013 ŽPZE-ID,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Předmět řízení

[1] Žalobce se žalobou doručenou Krajskému soudu v Brně dne 10. 12. 2013 domáhal vydání rozsudku, kterým by bylo zrušeno rozhodnutí Krajského úřadu Zlínského kraje, odboru životního prostředí a zemědělství, oddělení ochrany přírody a krajiny, ze dne 8. 10.

2013, č. j. KUZL 38413/2013, sp. zn. KUSP 38413/2013 ŽPZE-ID (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce (proti) a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Kroměříž, odboru životního prostředí, ze dne 29. 4. 2013, č. j. MeUKM/028214/2013 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), kterým bylo žalobci podle ustanovení § 8 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále také „zákon o ochraně přírody a krajiny“ nebo jen „ZOPK“), povoleno kácení v rozhodnutí přesně popsaneho 1ks *Populus nigra*, topolu černého, na pozemku parc. č. 241/1 v kat. území Kotojedy u Kroměříže, a dále mu nebylo povoleno kácení v rozhodnutí popsanych 22ks *Populus nigra*, topolů černých, na pozemku parc. č. 241/1 v kat. území Kotojedy u Kroměříže. Žalobce se v žalobě dále domáhá uhrazení nákladů řízení.

II. Obsah žaloby

[2] Žalobce odůvodnil žalobu tím, že jednak je napadené rozhodnutí žalovaného nicotné, a i kdyby nebylo nicotné, tak je nezákonné.

[3] Žalobce namítl nicotnost napadeného rozhodnutí, a to z důvodu věcné nepřislušnosti správních orgánů, které rozhodnutí v daném správním řízení vydávaly. Nepřislušnost těchto správních orgánů dle žalobce spočívá v umístění předmětných dřevin, které se některé nacházejí v obvodu dráhy a některé v ochranném pásmu dráhy. K pokácení dřevin v obvodu dráhy není třeba povolení orgánu ochrany přírody a krajiny, ani speciálního stavebního úřadu, ani správního úřadu ve věcech drah – drážního úřadu. Žalobce v rámci této námitky vycházel z dikce ustanovení § 9 vyhlášky Ministerstva dopravy č. 177/1995 Sb., kterou se vydává stavební a technický řád drah, a který stanovuje, co je součástí dráhy. Jakákoliv dřevina, která vyrostla na stavbě dráhy v rozporu s jejím normovým předpisem a kolaudačním rozhodnutím je závadou stavby dráhy (resp. stavby na dráze) a provozovatel dráhy (žalobce) je povinen ji odstranit.

[4] Nedostatek pravomoci orgánů ochrany přírody byla žalobcem shledána rovněž s ohledem na vztah zákona č. 266/1994 Sb., o drahách, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o drahách“) k zákonu o ochraně přírody a krajiny, k němuž je zákon o drahách ve vztahu speciality. Poměr speciality mezi těmito zákony je dán tím, že zákon o ochraně přírody a krajiny se vztahuje na všechny dřeviny na rozdíl od zákona o drahách, který se vztahuje pouze na ty dřeviny, které představují závady stavby dráhy v jejím obvodu. Pro oblast obvodu dráhy, stavby dráhy a stavby na dráze je v otázkách dřevin dána výlučná pravomoc drážního úřadu. Dílčí sdílená pravomoc orgánu ochrany přírody je dána dle ustanovení § 8 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny pouze v případě kácení dřevin u drah, nikoliv na drahách.

[5] Žalobce tedy setrvává na názoru (na základě ustanovení § 10 zákona o drahách), že vzrostlé topoly představovaly zdroj ohrožení dráhy a přes výklad ustanovení § 8 a násl. zákona o drahách a s využitím závěrů nálezu Ústavního soudu, sp. zn. Pl. ÚS 11/01, konstatuje, že eventuální pád předmětných topolů je nebezpečím pro plynulé a především bezpečné provozování dráhy, a tedy nebezpečím, kterému je třeba zabránit. Je-li strom zdrojem ohrožení dráhy, rozhoduje o jeho pokácení (o odstranění zdroje ohrožení dráhy)

dražní správní úřad dle ustanovení § 10 zákona o drahách, nikoliv orgán ochrany přírody a krajiny. Orgán ochrany přírody a krajiny je kompetentním povolovat kácení jen těch stromů v ochranném pásmu dráhy, které nejsou při svém eventuálním pádu (nebo svých částí) nebezpečím pro dráhu a její bezpečné a plynulé provozování (nejsou zdrojem ohrožení dráhy), avšak i v těchto případech smí rozhodnout až po dohodě s dražním úřadem. Tato výlučná rozhodovací pravomoc dražního úřadu, jejímž účelem je veřejný zájem na zachování bezpečnosti a plynulosti provozování dráhy a dražní dopravy není dle názoru žalobce nijak omezena. V dané věci tedy rozhodovaly nepřislušné správní orgány a jejich rozhodnutí jsou tak nicotná.

[6] Žalobce také spatřuje nezákonnost napadeného rozhodnutí a to v tom, že se správní orgány nezabývaly námitkou žalobce, že je nutné pokácet stromy z důvodu, že tyto představují nebezpečí pro dráhu – správní orgány se totiž zabývaly toliko funkčním a estetickým významem dřevin. Žalobce uvádí, že každý strom, který představuje nebezpečí pro bezpečné provozování dráhy (a to i s ohledem na svoji výšku a možný pád), je třeba pokácet. Topoly v dané věci toto nebezpečí rozhodně představují. Správní orgány znemožnily plnění zákonných povinností žalobce dle zákona o drahách. Žalobce odpovídá třetím osobám za škody způsobené porušením povinnosti provozovat dráhu pro potřeby plynulé a bezpečné dražní dopravy, a na základě napadeného rozhodnutí odpovídá za něco, co sám nemůže ovlivnit. Nezákonnost pak žalobce spatřuje i v tom, že správní orgány nezohlednily stanovisko příslušného dražního úřadu. Z výše uvedených důvodů navrhuje zrušení napadeného rozhodnutí.

III. Vyjádření žalovaného a replika žalobce

[7] Žalovaný ve svém vyjádření, doručeném soudu dne 17. 3. 2014, navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. Zároveň žalovaný uvedl, že námitku nicotnosti neakceptuje a provádí vlastní výklad ustanovení § 8 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny a § 10 odst. 1 zákona o drahách s tím, že dovozuje, že jeho pravomoc (a pravomoc prvostupňového správního orgánu) je v dané věci zcela jasná. Žalovaný s odkazem na podklady pro správní rozhodnutí, které jsou založeny v předložené spisové dokumentaci, konstatuje, že prvostupňový správní orgán povolil kácení pouze 1 ks topolu černého napadeného houbovou chorobou a kácení zbývajících 22 ks topolů černých nepovolil, neboť k tomu neshledal důvody. Tento závěr shledal žalovaný za správný a vzhledem k tomu, že odvolání žalobce neobsahovalo žádné nové skutečnosti, neměl důvod jej jakkoliv měnit. S odkazem na zákonná ustanovení a zejména obsah správního spisu pak navrhuje zamítnutí žaloby.

[8] Žalobce ve své replice, doručené soudu dne 6. 5. 2014, setrvává na podané žalobě a zdůrazňuje, že zákon o ochraně přírody a krajiny upravuje kácení dřevin u železničních drah, nikoliv na drahách (tedy v obvodu dráhy – na stavbě dráhy a stavbách na dráze), a že žalovaný tento režim chybně nerozlišuje. Žalobce dále rozvádí již v žalobě uvedené žalobní body a uzavírá repliku zejména tím, že věcně příslušným v dané věci byl dražní správní úřad, nikoliv orgán ochrany přírody a krajiny, jelikož předmětné topoly představují zdroj ohrožení dráhy. Žalobce konečně navrhuje zrušení napadeného rozhodnutí. Vzájemná podání účastníci obdrželi a jejich obsah je jim znám.

IV. Posouzení věci krajským soudem

[9] Žaloba byla podána v zákonné dvouměsíční lhůtě dle ustanovení § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“) osobou k tomu oprávněnou dle ustanovení § 65 odst. 1 s.ř.s. a jde o žalobu přípustnou ve smyslu ustanovení § 65, § 68 a § 70 s.ř.s.

[10] Krajský soud v Brně na základě včas podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2, věta první, s.ř.s.), jakož i řízení předcházející jeho vydání. Při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správních orgánů (§ 75 odst. 1 s.ř.s.). Dospěl k závěru, že žaloba není důvodná a na základě ustanovení § 78 odst. 7 s.ř.s. ji zamítl.

[11] Na nařízeném soudním jednání dne 25. 11. 2015 setrvali účastníci řízení na svých procesních stanoviscích. Žalobce na nařízeném jednání navrhl jako důkaz fotografie aktuálního stavu dřevin v lokalitě a také právní analýzu předmětné problematiky zpracovanou doc. S. z Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně. Oba důkazy soud provedl a jsou založeny v soudním spise.

[12] Krajský soud se nejprve musel zabývat tvrzenou nicotností správních rozhodnutí, neboť pokud by tuto námitku shledal důvodnou, nemělo by význam posuzovat další žalobní námitky.

[13] Žalobce namítá nicotnost správních rozhodnutí, která spočívá v nedostatku věcné příslušnosti správních orgánů. Nepříslušnost správních orgánů dle žalobce vyplývá z umístění předmětných dřevin, které se nacházejí v obvodu dráhy a z tohoto důvodu v dané věci není třeba povolení orgánů ochrany přírody a krajiny. Vykácení dřevin, které nebyly vysazeny jako součást stavby dráhy, je zákonnou povinností provozovatele dráhy a orgány ochrany přírody nejsou oprávněny toto kácení jakkoliv povolovat.

[14] Nicotnost správního rozhodnutí legislativně vymezuje zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „správní řád“) ve svém § 77, přičemž se jedná o závažnou kvalitativní vadu rozhodnutí, ke které správní soudy přihlížejí z úřední činnosti (§ 76 odst. 2 s. ř. s.). Za nicotné rozhodnutí doktrína považuje případ, „[...] *kdy úkon, který správní orgán učinil, není v důsledku určité závažné vady (či více vad) vůbec správním aktem, tj. projevem výkonu pravomoci správního orgánu v právním smyslu, ale paaktem, který není způsobilý vyvolat žádné právní následky. Nulitní správní akt není nadán presumcí správnosti, nikoho (ani správní orgán, ani účastníky řízení) de iure nezavazuje a není vůbec považován za projev výkonu působnosti orgánu veřejné správy*“ (Vedral, J.: Správní řád: Komentář. 2. vydání. Praha: Bova Polygon, 2012. s. 662.).

[15] Judikatura správních soudů postupně zpřesňovala výklad pojmu nicotného rozhodnutí. Za nicotná rozhodnutí jsou tak například považována rozhodnutí, k jejichž vydání nemá správní orgán pravomoc nebo není absolutně věcně příslušný (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j. 3 As 7/2008 - 99; ze dne 2. 11. 2006, č. j. 5 A 35/2002-73; ze dne 25. 11. 2004, sp. zn. 6 A 44/2001, č. 502/2005 Sb. NSS; ze dne 21. 8.

2003, č. j. 5 A 116/2001 - 46, č. 20/2003 Sb. NSS.), rozhodnutí vydaná proti neexistujícímu subjektu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 5. 2008, č. j. 8 Afs 78/2006-74, č. 1629/2008 Sb. NSS) nebo pokud správní orgán rozhodl o nepodaném odvolání (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 6. 2003, sp. zn. 7 A 18/2001).

[16] Naopak nicotnost nezpůsobují méně závažné vady správních aktů. Nicotnými nejsou rozhodnutí, která například obsahují písařskou chybu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 12. 2005, č. j. 4 As 53/2004-73), která jsou podepsána v rubrice za správnost jinou osobou (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2004, sp. zn. 2 Azs 5/2004), a jež byla vydaná v rozporu s překážkou věci pravomocně rozhodnuté (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 2. 2008, č. j. 7 Afs 68/2007-82). Obecně řečeno, „*lze-li jednoznačně tedy dospět k závěru, že není pochyb o tom, že rozhodnutí vydal oprávněný orgán v rámci svých kompetencí, netrpí vadami, které mohou způsobit jeho zmatečnost, neurčitost nebo nemožnost, přičemž je zřejmé, komu je určeno, nelze takové rozhodnutí označit za nicotné*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2004, č. j. 5 Afs 19/2004-53).

[17] Dle ustanovení § 8 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny je ke kácení dřevin nezbytné povolení orgánu ochrany přírody, není-li dále stanoveno jinak. Povolení lze vydat ze závažných důvodů po vyhodnocení funkčního a estetického významu dřevin. Povolení ke kácení dřevin na silničních pozemcích může orgán ochrany přírody vydat jen po dohodě se silničním správním úřadem a povolení ke kácení dřevin u železničních drah může orgán ochrany přírody vydat jen po dohodě s drážním správním úřadem.

[18] Dle ustanovení § 75 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně přírody a krajiny jsou orgány ochrany přírody obecní úřady.

[19] Dle ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně přírody a krajiny obecní úřady s výjimkou území národních parků, národních přírodních rezervací, národních přírodních památek, přírodních rezervací, přírodních památek a ochranných pásem těchto zvláště chráněných území povolují kácení dřevin podle § 8 odst. 1, ukládají náhradní výsadbu podle § 9 a vedou přehled pozemků vhodných k náhradní výsadbě podle § 9 odst. 2.

[20] Pravomoc a působnost Městského úřadu Kroměříž, odboru životního prostředí byla založena ustanovením § 75 odst. 1 písm. a) a ustanovením § 76 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně přírody a krajiny. Rozhodnutí správního orgánu prvního stupně obsahuje veškeré náležitosti stanovené v § 68 a násl. správního řádu.

[21] Pravomoc a působnost Krajského úřadu Zlínského kraje, jako odvolacího správního orgánu, je založena ustanovením § 89 odst. 1 správního řádu, ustanovením § 178 odst. 2 správního řádu a ustanovením § 75 odst. 1 písm. d) zákona o ochraně přírody a krajiny.

[22] Z uvedeného je zřejmé, že rozhodnutí správních orgánů v dané věci nelze shledat nicotnými, neboť se jedná o rozhodnutí vydaná věcně příslušnými správními orgány.

[23] Pokud žalobce tvrdí, že v dané věci je dána toliko působnost drážního úřadu, který jako jediný je oprávněn rozhodovat o kácení dřevin vyskytujících se na stavbě dráhy, a to na

základě jeho povinnosti stanovené v § 22 odst. 1 písm. a) zákona o drahách, pak s tímto tvrzením nelze podle právního názoru zdejšího soudu souhlasit.

[24] Žalobce dále dovozuje pouze dílčí sdílenou pravomoc orgánů ochrany přírody, a to pouze v případě dřevin, které rostou v obvodu dráhy, tedy nikoliv na dráze. V takovém případě jsou orgány ochrany přírody povinny sjednat s drážním úřadem dohodu o odstranění dřevin, tudíž ani v tomto případě není dána výlučná působnost orgánů ochrany přírody.

[25] Dle ustanovení § 10 odst. 2 zákona o drahách drážní správní úřad zjišťuje zdroje ohrožování dráhy a zdroje rušení drážního provozu na nich. Zjistí-li zdroj ohrožení jiný, než je uveden v odstavci 1, nařídí drážní správní úřad jeho provozovateli nebo vlastníku odstranění zdroje tohoto ohrožení. Nevyhoví-li provozovatel nebo vlastník zdroje ohrožení, drážní správní úřad rozhodne o odstranění zdroje ohrožení na jeho náklady.

[26] Dle ustanovení § 22 odst. 1 písm. a) zákona o drahách je provozovatel dráhy povinen provozovat dráhu pro potřeby plynulé a bezpečné drážní dopravy podle pravidel pro provozování dráhy a úředního povolení.

[27] Citované ustanovení dle názoru soudu nezakládá výlučnou pravomoc drážního úřadu rozhodovat o kácení dřevin rostoucích na stavbě dráhy. Toto zákonné ustanovení ukládá žalobci povinnost zajistit provoz dráhy pro potřeby plynulé a bezpečné dopravy, avšak nezakládá tomuto orgánu oprávnění v oblasti ochrany přírody ve vztahu ke kácení dřevin na drahách. Z uvedeného zákonného ustanovení nelze dovozovat vztah speciality k zákonu o ochraně přírody. Zákon o drahách v tomto případě ukládá drážnímu orgánu povinnosti v oblasti bezpečnosti a plynulosti drážního provozu, naproti tomu zákon o ochraně přírody a krajiny ukládá příslušným orgánům ochrany přírody a krajiny přispět k udržení a obnově přírodní rovnováhy v krajině a k ochraně rozmanitostí forem života, přírodních hodnot a krás. Jde tedy o zákony s odlišným předmětem úpravy, u nichž nelze stanovit vztah speciality.

[28] Zákon o drahách stanovuje rozsah působnosti daného drážního úřadu, který však je povinen v případě, kdy by mělo dojít ke kácení dřevin právě z důvodu bezpečnosti a plynulosti drážního provozu, obrátit se na příslušný orgán ochrany přírody a krajiny, který k tomu za splnění zákonem stanovených podmínek vydá povolení. Krajský soud žádným způsobem nezužuje pravomoc žalobce založenou ustanovením § 22 odst. 1 písm. a) zákona o drahách, dle níž je žalobce povinen zajistit bezpečnost drážního provozu. Žalobce však musí tuto povinnost vykonávat též v souladu s právní úpravou týkající se ochrany přírody a krajiny, která povoluje kácení dřevin za splnění zákonem stanovených podmínek, jejichž posouzení spadá do gesce příslušného orgánu ochrany přírody, jehož povolení je žalobce povinen vyžádat. K tomuto je třeba poukázat na postup samotného žalobce, který v souladu s ustanovením § 8 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny požádal příslušný orgán ochrany přírody a krajiny o povolení ke kácení. Je tedy zřejmé, že i žalobce byl s tímto postupem srozuměn a řídil se jím, byť rozdílné stanovisko zastává až v žalobě, což se jeví soudu spíše jako tvrzení účelové.

[29] K tomuto lze poukázat také na ustálenou správní praxi, a to konkrétně s odkazem na metodický pokyn Ministerstva životního prostředí k § 8 a § 9 zákona o ochraně přírody

a krajiny (In Věstník Ministerstva životního prostředí; ročník XIV; červenec – srpen 2014; částka 5), který v bodě 2.4 uvádí, že „Kácením u železničních drah se rozumí kácení dřevin na stavbě, v obvodu a v ochranném pásmu dráhy, jakož i na pozemcích v sousedství dráhy. Jedná se o dřeviny, které by se mohly stát zdrojem ohrožování dráhy (§ 10 odst. 2 zákona o drahách). Ustanoveními § 10 zákona o drahách nejsou dotčena práva a povinnosti vyplývající se zákona o ochraně přírody a krajiny, zejména § 7, 8 a 9 tohoto zákona. Nejde-li o kácení v krajní nouzi (§8 odst. 4 zákona o ochraně přírody a krajiny) nebo podle ust. § 8 odst. 2 a 3, je k tomuto kácení nezbytné povolení orgánu ochrany přírody podle ust. § 8 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny, jakož i jiné správní akty vyžadované tímto zákonem. Dle ust. § 10 odst. 1 zákona o drahách rozhodne drážní úřad o rozsahu a způsobu provedení nezbytných opatření (k odstranění zdroje ohrožení dráhy) a o tom, kdo je provede. Pokud se opatření dotýkají zájmů chráněných ZOPK, pak si drážní úřad musí k rozhodování opatřit názor OOP a rozhodnout po dohodě s ním (viz § 65 a § 90 odst. 15 ZOPK). Pokud opatření spočívají v kácení dřevin, o povolení kácení nerozhoduje drážní úřad, nýbrž OOP. Tomu je ZOPK svěřeno i rozhodování o případném střetu veřejných zájmů, a to v rámci hodnocení závažnosti důvodů ke kácení. Pojem „u drah“ v § 8 odst. 1 ZOPK je obecným právním pojmem. Tento pojem neznamená, že se jedná o veškeré kácení mimo kácení „na drahách“ (na stavbě dráhy, v obvodu dráhy a na stavbách na dráze). Jelikož je pojem užit v souvislosti s kompetencemi drážního úřadu, pak ho lze místně vymezit obvodem dráhy, stavbou dráhy, stavbami na dráze, ochranným pásmem dráhy a v souvislosti se zdroji ohrožení dráhy i pozemky v sousedství dráhy (pozemky sousedícími s obvodem dráhy. Význam nutné součinnosti s drážním úřadem podle § 8 odst. 1 ZOPK v případě, že OOP má v úmyslu vydat povolení ke kácení dřevin u drah, spočívá např. v tom, že drážní úřad může dohodnout podmínky a podrobnosti kácení s ohledem na zajištění provozu na dráze.“

[30] Z uvedeného je zřejmé, že rozhodnutí správních orgánů nelze prohlásit za nicotná, neboť byla vydána věcně příslušnými správními orgány. Žalobcem zastávaný restriktivní výklad pojmu „kácení dřevin u drah“ soud nesdílí, neboť je zřejmé, že tento výraz zákonodárce nepoužil, aby tím zakotvil výlučnou kompetenci drážního úřadu v případě dřevin „na drahách“. Tento výklad ze zákona o ochraně přírody a krajiny ani ze zákona o drahách nevyplývá. Naopak je zřejmé, že pravomocí k ochraně dřevin „na drahách“ i mimo ně je nadán orgán ochrany přírody, který je mimo jiné i za tímto účelem zřízen, a který je oprávněn rozhodnout o kácení dřevin na stavbě, v obvodu a v ochranném pásmu dráhy, jakož i na pozemcích v sousedství dráhy. Zákon o ochraně přírody a krajiny ani zákon o drahách na žádném místě nestanovuje, že by v případě kácení dřevin „na dráze“ byl oprávněn rozhodovat drážní úřad, taková kompetence drážního úřadu ze zákona nevyplývá. Tento závěr zdejšího soudu je souladný s právním závěrem Krajského soudu v Českých Budějovicích vyjádřeném v rozsudku ze dne 28. 5. 2015, č. j. 10A 59/2014-27, a zdejší soud nemá žádného důvodu se od něj odchýlit.

[31] Z ustanovení § 8 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny dále vyplývá, že povolení ke kácení dřevin může orgán ochrany přírody a krajiny vydat pouze po dohodě s drážním úřadem. Žalobce v této souvislosti namítl, že dohoda (stanovisko příslušného drážního úřadu) v dané věci sice vydáno bylo, ale nebylo v řízení nikterak zohledněno.

[32] Dle ustanovení § 54 odst. 1 zákona o drahách vykonávají státní správu ve věcech drah drážní správní úřady, kterými jsou Ministerstvo dopravy a Drážní úřad.

[33] I v tomto případě lze odkázat na ustálenou správní praxi a to konkrétně s odkazem na metodický pokyn Ministerstva životního prostředí k § 8 a § 9 zákona o ochraně přírody a krajiny (In Věstník Ministerstva životního prostředí; ročník XIV; červenec – srpen 2014; částka 5), ze kterého v bodě 3.3.5 vyplývá, že „Povolení ke kácení dřevin rostoucích u železničních drah je možné vydat jen po dohodě s drážním správním úřadem. Dohodou se rozumí vyjádření drážního správního úřadu podle části čtvrté správního řádu. Dohodu je třeba chápat jako procesní náležitost, která má pomoci orgánu ochrany přírody k posouzení závažnosti důvodů ke kácení uvedených žadatelem ve vztahu k veřejnému zájmu na ochraně dřevin (ochrana dřevin vs. ochrana bezpečného provozu na dráze). Drážním správním úřadem je Drážní úřad.“

[34] Z obsahu správního spisu bylo zjištěno, že správní orgány v dané věci rozhodovaly na základě žádosti žalobce a mezi podklady pro vydání rozhodnutí bylo také souhlasné vyjádření Drážního úřadu ze dne 29. 1. 2013, zn. MO-SOO01229/13-2/St DUCR-5049/13/St, který vyjádřil souhlas s kácením dřevin s tím, že dřeviny jsou ve špatném zdravotním stavu. Za účelem skutečného zjištění stavu dřevin, si prvostupňový správní orgán vyžádal odborné dendrologické posouzení u Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky – Správa chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty a Krajské středisko Zlín, která ve „vyjádření ke zdravotnímu stavu stromů“ ze dne 2. 4. 2013, č. j. 507/BK/2013, konstatovala: „*Topoly černé (Populus nigra L.) v počtu 33 rostou podél trati číslo 305 Kroměříž – Zborovice na pozemku p.č. 241/1 v k.ú. Kotojedy (úsek u servisu Citroen). Dosahují obvodů kmenů ve výšce 1,3 m nad zemí 130 – 285 cm a výšky 24 metrů, což odpovídá jejich věku kolem 50 let. Jižní část čítající 20 topolů je jednořadá, v severní části roste 13 jedinců uspořádaných ve dvou řadách. Stromy byly před přibližně dvanácti lety seřezány „na hlavu“ ve výšce patnácti metrů. Dnes je vytvořena bohatá sekundární koruna z následného obrostu, která je v současné době stabilní. Jmelí bílé (Viscum album L.) se vyskytuje jen na dvou jedincích a pouze v menším množství. Z dřevokazných hub se vyskytuje troudnatec kopytovitý (Fomes fomentarius (L.:Fr.) Fr.) na kmeni pátého jedince od jižního konce stromořadí. Ostatní topoly jsou vitální. V době terénního šetření nebyly pozorovány příznaky závažného napadení houbovými patogeny, ani ovlivnění jinými činiteli, které by mělo vliv na stabilitu a provozní bezpečnost stromů. Vzhledem k přítomnosti železniční trati se jedinec napadený troudnatcem jeví jako provozně nebezpečný. Bílá hniloba této houby může snížit pevnost napadeného kmene do té míry, že hrozí akutní riziko jeho statického selhání. Doporučujeme tohoto jedince z bezpečnostních důvodů odstranit. U ostatních stromů doporučujeme provádět pouze přiměřenou údržbu odstraňováním suchých a zlomených větví a pravidelně sledovat stabilitu sekundární koruny.“*

[35] Z předloženého spisového materiálu je tedy zřejmé, že orgán ochrany přírody vycházel jak z vyjádření Drážního úřadu, tak také z dendrologického posouzení, a konečně i z místního (terénního) šetření konaného dne 8. 3. 2013 (průběh a fotodokumentace zaznamenaná v protokolu ve správním spisu) a na základě těchto podkladů pak zcela v souladu s ustanovením § 8 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny vyhodnotil funkční a estetický význam dřevin s tím, že se také důkladně zabýval otázkou kritéria zdravotního stavu a bezpečnosti stromů ve vztahu k okolí a dovodil, že z podkladů nevyplynul závěr, že by

předmětné dřeviny (s výjimkou jednoho topolu, ke kterému vydal povolení ke kácení) ohrožovaly bezpečnost a provoz na dráze. Zdejší soud se také ztotožňuje se závěrem žalovaného, že nelze souhlasit s tvrzením žalobce, že se v ochranném pásu dráhy nemají nacházet stromy; toto žádný právní předpis neupravuje – k posouzení je klíčová otázka bezpečnosti výsadby pro své okolí, v daném případě pro provoz na dráze, čímž se správní orgány prokazatelně a zcela zákonně zabývaly. Správní orgány také řádně zdůvodnily, proč je vhodné topoly v krajině ponechat (vhodné plnění funkce větrolamu).

[36] Tento právní názor zdejšího soudu nikterak nerozporuje závěry Ústavního soudu uvedené v nálezu ze dne 6. 3. 2002, sp. zn. Pl. ÚS 11/01, jelikož i zdejší soud se zcela ztotožňuje se závěrem Ústavního soudu, že „*majitel nemovitosti sám – vědom si své povinnosti – sleduje na svém pozemku předměty a děje, jež by mohly ohrozit provoz dráhy, a stará se o jejich odstranění. Nesplněním této povinnosti nemusí být pouze konání (např. vysazení stromu na nevhodném místě), ale i opomenutí (např. ponechání stromu, který sám bez přičinění vlastníka na nevhodném místě vyrostl). Právo drážního správního úřadu naříditi majiteli nutná opatření, popř. rozhodnout o odstranění zdroje ohrožení na jeho náklady, je pouze nezbytnou operativní zárukou prioritní ochrany bezpečného provozu dráhy a tím eminentního veřejného zájmu.*“ nicméně tento závěr platí pouze tehdy, když stromy či jiné věci jsou objektivně a bezprostředně nebezpečím pro provoz na dráze (viz díkce Ústavního soudu – operativní zárukou prioritní ochrany bezpečného provozu dráhy), to se však v daném případě nestalo. Jinými slovy, nálezu Ústavního soudu směřuje na ty situace, kdy strom představuje akutní ohrožení dráhy, ne na situace kácení stromů zdravých a vitálních v ochranném pásmu dráhy či v obvodu dráhy, jak tomu bylo v tomto případě.

[37] Za tímto účelem lze ostatně odkázat i na obecné ustanovení § 8 odst. 4 zákona o ochraně přírody a krajiny: „*Povolení není třeba ke kácení dřevin, je-li jejich stavem zřejmě a bezprostředně ohrožen život či zdraví nebo hrozí-li škoda značného rozsahu. Ten, kdo za těchto podmínek provede kácení, oznámí je orgánu ochrany přírody do 15 dnů od provedení kácení.*“ nebo případně na ustanovení § 10 odst. 1 zákona o drahách: „*Vlastníci nemovitosti v sousedství dráhy jsou povinni strpět, aby na jejich pozemcích byla provedena nezbytná opatření k zabránění sesuvů půdy, padání kamenů, lavín a stromů nebo jejich částí, vznikne-li toto nebezpečí výstavbou nebo provozem dráhy nebo přírodními vlivy; vznikne-li toto nebezpečí z jednání těchto vlastníků, jsou povinni učinit nezbytná opatření na svůj náklad. O rozsahu a způsobu provedení nezbytných opatření a o tom, kdo je provede, rozhodne drážní správní úřad*“, ve spojení s ustanovením § 10 odst. 2 zákona o drahách: „*Drážní správní úřad zjišťuje zdroje ohrožování dráhy a zdroje rušení drážního provozu na nich. Zjistí-li zdroj ohrožení jiný, než je uveden v odstavci 1, nařídí drážní správní úřad jeho provozovateli nebo vlastníku odstranění zdroje tohoto ohrožení. Nevyhoví-li provozovatel nebo vlastník zdroje ohrožení, drážní správní úřad rozhodne o odstranění zdroje ohrožení na jeho náklady.*“

[38] Při aplikaci daných ustanovení na daný případ to znamená, že v případě, že by žalobce byl přesvědčen o tom, že je bezprostředně ohrožen život či zdraví nebo, že hrozí škoda značného rozsahu, mohl postupovat dle ustanovení § 8 odst. 4 zákona o ochraně přírody a krajiny a pak za své jednání v případě svého neoprávněného postupu nést případné následky v udělení sankce. Stejně tak, byl-li přesvědčen, že jsou stromy zdrojem ohrožování dráhy a zdrojem rušení drážního provozu na nich, měl postupovat ve smyslu ustanovení § 10 zákona

o drahách a dát podnět drážnímu správnímu úřadu, který by pak v případě toho, že by zjistil, že jsou stromy zdrojem ohrožení dráhy, mohl nařídít odstranění zdroje tohoto ohrožení (předmětné stromy) samozřejmě při zohlednění závěrů Ústavního soudu uvedených výše. V případě, že se žalobce vydal cestou žádosti ve smyslu ustanovení § 8 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny, nelze pak dále argumentovat v tomto správním řízení nutností užití ustanovení § 10 zákona o drahách.

[39] Při respektování závěrů Nejvyššího správního soudu, vyjádřených v rozsudku ze dne 26. 10. 2007, sp. zn. 4 As 10/2007: „*Ustanovení § 8 odst. 1 věty druhé zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, svěřuje orgánu ochrany přírody při rozhodování, zda povolí kácení dřevin, správní uvážení, správní orgán má tedy určitý prostor pro vlastní úvahu a tuto skutečnost musí správní soudy respektovat. Dané Ustanovení však zároveň stanoví meze takové úvahy. Pro povolení kácení dřevin musí existovat závažné důvody a musí mu předcházet vyhodnocení funkčního a estetického významu dřevin. Z rozhodnutí orgánu ochrany přírody tak musí být patrné, jakou úvahou se správní orgán při posouzení těchto otázek řídil a zda význam těchto dřevin na straně jedné i závažnost důvodů pro jejich pokácení na straně druhé dostatečně zhodnotil.*“ zdejší soud konstatuje, že v daném případě postupovaly správní orgány zcela v souladu se zákonem, své závěry podložily o relevantní podkladové materiály, jejich obsah dostatečně zhodnotily a své závěry pak řádně zdůvodnily. Zdejší soud se s těmito závěry zcela ztotožňuje.

[40] K tvrzení žalobce, že je třeba posuzovat jen to, zda strom v případě pádu spadne na dráhu či nikoliv (a jestli ano, tak je třeba pokácet i zdravý strom), musí soud konstatovat, že tento závěr je zcela absurdní už jen z toho důvodu, že by znamenal nejen pokácení veškerého stromořadí kolem železničních tratí, ale také kolem všech silnic a ve stejné logice i kolem všech obydlí apod., což by znamenalo bezpochyby zákonodárcem nezamýšlenou kompletní devastaci krajiny – k tomu ustanovení § 8 zákona o ochraně přírody a krajiny a ani zákon o drahách jistě nesměruje. Žalobce přitom ani ve správním řízení, ani v řízení soudním, nikterak nepodložil, čím konkrétně tyto stromy ohrožují bezpečnost drážní dopravy, a ani k tomu nenavrhл provedení žádných důkazů (např. odborným vyjádřením či znaleckým posudkem), pouze se odkazoval na fakt, že stromy dosáhly takové výšky, že toto nebezpečí představují. Toto konstatování je však pro povolení ke kácení zcela nedostatečné. K otázce odpovědnosti žalobce za případné škody způsobené třetím osobám, zdejší soud dodává nad rámec tohoto soudního přezkumu toliko to, že tato škoda, která by teoreticky žalobci mohla vzniknout z důvodu špatného úředního postupu (tedy nevydání podmínky k pokácení, která být vydána měla), by mohla být vymáhána na základě zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem. Toto konstatování však nic nemění na závěru, že v daném řízení nebyl pro vydání povolení ke kácení (s výjimkou jednoho jedince topolu černého) žádný zákonný důvod; napadené i prvostupňové rozhodnutí jsou pak zcela zákonné.

V. Shrnutí a náklady řízení

[41] S ohledem na vše shora uvedené dospěl soud k závěru, že rozhodnutí žalovaného, kterým bylo odvolání žalobce zamítnuto, bylo vydáno v souladu se zákonem a shora uvedené

žalobní námitky uplatněné žalobcem nejsou důvodné. Soudu tedy nezbylo, než žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítnout.

[42] Výrok o nákladech řízení má oporu v § 60 odst. 1 s.ř.s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce v řízení úspěšný nebyl, proto mu právo na náhradu nákladů řízení nepřísluší. Žalovanému, který měl v řízení plný úspěch, však žádné náklady spojené s tímto řízením nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly, proto soud rozhodl, že žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 25. listopadu 2015

JUDr. Jaroslava Skoumalová
předsedkyně senátu